

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT – 2025

Správa výzkumných dat a iniciativa EOSC CZ

Mgr. Martin Dvořák

Masarykova univerzita

Číslo a název projektu: CZ.02.01.01/00/22_004/0007682 European Open Science Cloud Czech Republic (IPs EOSC-CZ)

Prioritní téma programu: infrastruktura pro vědu a výzkum

Klíčová slova: FAIR data, správa výzkumných dat, národní datová infrastruktura, EOSC CZ, repozitář

Národní průzkum Správa výzkumných dat z roku 2025 ukázal, že česká výzkumná komunita si stále více uvědomuje význam principů FAIR, avšak jejich praktická aplikace zůstává omezená. Většina vědců ukládá svá data lokálně a repozitáře využívá jen menšina. Hlavními bariérami jsou nedostatek podpůrných služeb, technické infrastruktury a institucionálních politik. Současně se ale projevuje rostoucí zájem o nástroje a služby, které umožní efektivnější správu a sdílení dat, pokud jsou dostupné jasné metodiky a lokální podpora.

Na tato zjištění navazuje implementace EOSC CZ, národní iniciativy, jejímž cílem je vytvořit komplexní zázemí pro správu výzkumných dat a jejich integraci do evropského ekosystému. Klíčovou komponentou je vývoj Národní repozitářové platformy (NRP), která nabídne vědcům moderní prostředí pro ukládání a správu vědeckých dat prostřednictvím specializovaných repozitářů a souvisejících služeb. Platforma podpoří vědeckou komunitu při uchovávání kvalitně anotovaných dat opatřených metadaty, která budou snadno vyhledatelná, přístupná, interoperabilní a opakovaně použitelná v souladu s principy FAIR.

Příspěvek představí výsledky národního průzkumu, identifikované potřeby výzkumníků a způsob, jakým na ně reaguje iniciativa EOSC CZ.